

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ: ДІАГНОСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Підприємство, функціонуючи у сучасних конкурентних умовах, має володіти повною та достовірною інформацією про свій стан та перспективи власного розвитку, існуючі та потенційні проблеми чи загрози з метою своєчасного розроблення оперативних обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на підвищення ефективності та результативності діяльності. Саме діагностика діяльності підприємства, яка має яскраво виражений цільовий характер, покликана сформувати інформаційну систему підтримки прийняття управлінських рішень. Стратегічне планування при цьому відіграє для підприємства цілеорієнтовану та координуючу роль, забезпечує зосередження зусиль на розв'язанні основних проблем діяльності, спрямовує її на виконання поставлених завдань та досягнення визначених цілей.

Слід зауважити, що лише незначна частина вітчизняних підприємств приділяють належну увагу процесам планування та реалізації стратегії діяльності. Більшістю керівників стратегічне планування сприймається як формальність, а не як передумова успішного функціонування та розвитку підприємства. Проте якісне та обґрунтоване стратегічне планування визначає характер діяльності підприємства і його конкурентні позиції на ринку, впливає на показники підприємства в цілому і зокрема на ефективність його діяльності.

Перед кожним підприємством у процесі управління постають завдання вибору системи взаємопов'язаних показників, яких воно прагне досягти в результаті здійснення виробничо-господарської діяльності. Варто наголосити, що діагностика діяльності підприємства в переважній більшості випадків здійснюється на засадах фінансових, економічних, кадрових, соціальних, техніко-технологічних, загальноекономічних та інших індикаторів, тобто показників, які відображають усі аспекти підприємницької діяльності.

Робота з розроблення стратегій підприємства передбачає формування системи показників, які охоплюють різні функціональні сфери діяльності підприємства та характеризують його ефективність. При цьому слід наголосити і на важливості оцінювання ефективності самого стратегічного планування, яке здійснюється на підприємстві.

Тобто, на сучасному етапі функціонування суб'єктів господарської діяльності виникає необхідність у формуванні системи ключових зовнішніх та внутрішніх показників, що відобразатимуть плановий та фактичний стан діяльності підприємства та формуватимуть інформаційну базу для прийняття ефективних та обґрунтованих управлінських рішень в усіх сферах (технічній, економічній, соціальній, фінансовій, інвестиційній тощо).

На підставі проведених досліджень запропоновано до системи показників ефективності стратегічного планування відносити такі: частка втілених у життя стратегій, рівень абсолютних і відносних відхилень фактичних стратегічних показників та планових. У загальному вигляді ефективність характеризує наскільки успішно досягнуто запланованої мети. В такому випадку буде йти мова про порівняльну ефективність, тобто визначення показників діяльності підприємства на основі порівнянь їх планових та фактичних значень.

Для кожного підприємства набір стратегічних показників є індивідуальним і залежить від пріоритетності стратегій розвитку. При цьому система Нортон-Каплана відображає універсальний перелік проєкцій, за якими доцільно визначати цільові стратегічні показники з метою комплексного охоплення усіх сфер функціонування підприємства. У цьому переліку важливість та пріоритетність означених показників визначатиметься характером та умовами діяльності підприємства.